

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτιστικής Πληροφορίας

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ - Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Μουσειολογίας

[Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτιστικής Πληροφορίας](#): Δίκαιο και Δεοντολογία Πολιτιστικής Πληροφορίας (Υ)

[Αρχική](#) [Πρόγραμμα Σπουδών](#) [Διδάσκοντες-Συνεργάτες](#)

[Επιστημονικές Δημοσιεύσεις-Διπλωματικές Εργασίες](#)

[Ωρολόγιο Πρόγραμμα](#)

[Προκήρυξη ΠΜΣ](#)

[Ακαδημαϊκή Δεοντολογία και Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι](#)

[Έγγραφα-Κανονισμοί](#)

[Ανακοινώσεις-Ενημέρωση Ερευνητικών Δραστηριοτήτων](#)

[Υποδομές και Χρήσιμοι Σύνδεσμοι](#)

Διαχείριση Ψηφιακής Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

[Διαχείριση Ψηφιακής Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης](#): Δίκαιο Πληροφορίας (Ε)

Γιώργος Μπουχάγιαρ
Vrije Universiteit Brussel (Free University of Brussels)
Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Email: georgios.bouchagiar@vub.be & georgebouchayar@ionio.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Πέμπτη, 4 Ιουνίου 2026, 16:00-18:00

Δίκαιο και Δεοντολογία Πολιτιστικής Πληροφορίας (γραπτά)

Δίκαιο Πληροφορίας (online)

Παράδειγμα εξετάσεων (*άσκηση στο LLN test, βλ. συνημμένη διαφάνεια για το LLN*)

Στα πλαίσια νέων μέτρων που πρέπει να λάβει η ελληνική κυβέρνηση για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας, το 2026, εκδόθηκε ο νόμος Ν. 00/2026, που υποχρεώνει τις αστυνομικές αρχές να συλλέγουν, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω στοιχεία για την έκδοση νέου διαβατηρίου των Ελλήνων πολιτών:

- όνομα/επίθετο,
- ημερομηνία/τόπο γέννησης,
- δακτυλικά αποτυπώματα και των δέκα δακτύλων των χεριών,
- φωτογραφία προσώπου, με ειδικά βιομετρικά χαρακτηριστικά (π.χ., ίριδα ματιού και σχήμα αυτιού).

Επιπλέον, ο παραπάνω νόμος υποχρεώνει τις αστυνομικές αρχές να δημιουργήσουν μια βάση δεδομένων για την αποθήκευση των παραπάνω στοιχείων για 20 έτη.

Ο ίδιος νόμος ορίζει ως υποχρεωτική (με ποινή προστίμου 1.000 ευρώ), για όλους τους Έλληνες πολίτες, την έκδοση νέων διαβατηρίων (και αντικατάσταση των παλιών) εντός τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

Ύστερα από τη δημοσίευση του παραπάνω νόμου (στις 1 Ιανουαρίου 2026), οι Έλληνες πολίτες κλήθηκαν από την ελληνική κυβέρνηση να μεταβούν στα αρμόδια αστυνομικά τμήματα της περιοχής τους για την έκδοση νέων διαβατηρίων και αντικατάσταση των παλιών, έως τις 30 Απριλίου 2026.

Ο Γ.Μ., Έλληνας πολίτης, δεν ακολούθησε την παραπάνω διαδικασία και, στις 2 Μάη 2026, του επιβλήθηκε το παραπάνω πρόστιμο των 1.000 ευρώ.

Δεδομένου ότι πρόκειται να προσβάλλει τη σχετική απόφαση επιβολής προστίμου, αλλά και τη συνταγματικότητα του παραπάνω νόμου, σας θέτει τις παρακάτω ερωτήσεις:

Ερώτηση 1: Υπάρχει παρέμβαση στο δικαίωμα στην ιδιωτικότητα και την προστασία προσωπικών δεδομένων από την παραπάνω επεξεργασία (συλλογή/αποθήκευση) προσωπικών δεδομένων από τις αστυνομικές αρχές; Αναφέρετε τουλάχιστον δυο γενικές αρχές επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων (*βλ. συνημμένο άρθρο 5 του GDPR*) που είναι πιθανό να παραβιαστούν από την επεξεργασία αυτή.

Ερώτηση 2: Πέρα από το γενικό σκοπό καταπολέμησης του εγκλήματος και της τρομοκρατίας, ποιον άλλο σκοπό (ή σκοπούς) δημοσίου συμφέροντος θα μπορούσε να εξυπηρετεί η παραπάνω επεξεργασία (συλλογή/αποθήκευση) προσωπικών δεδομένων; Και ποιοι κίνδυνοι θα μπορούσαν να προκύψουν από την επεξεργασία αυτή σε περίπτωση κατάχρησης των δεδομένων από τις αστυνομικές αρχές;

Ερώτηση 3: Υπάρχουν άλλα μέσα (πέρα από την παραπάνω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων), που, κατά τη γνώμη σας, θα ήταν λιγότερο βλαβερά/επικίνδυνα για το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα και την προστασία προσωπικών δεδομένων, για την επίτευξη του/των παραπάνω σκοπού/σκοπών δημοσίου συμφέροντος;

Σημείωση 1: Για κάθε απάντησή σας, αναπτύξτε επιχειρήματα.

Σημείωση 2: Ανώτατο όριο και για τις τρεις απαντήσεις: μια κόλλα A4 (μπρος/πίσω).

LLN

Αν υπάρχει παρέμβαση σε κάποιο ανθρώπινο δικαίωμα/ελευθερία, πρέπει η παρέμβαση αυτή:

- να έχει κάποια νομική βάση (π.χ., νόμος) – *legality*

- να επιδιώκει ένα σκοπό δημοσίου συμφέροντος (π.χ., δημόσια υγεία, ασφάλεια, καταπολέμηση του εγκλήματος) – *legitimacy*

- να είναι ‘αναγκαία’, δηλαδή ανάλογη προς το σκοπό αυτό (π.χ., υπάρχουν άλλα, λιγότερο βλαβερά/επικίνδυνα, μέσα για την επίτευξη του ίδιου σκοπού;) – *necessity*

Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

- α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»),
- β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 («περιορισμός του σκοπού»),
- γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»),
- δ) είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται· πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας («ακρίβεια»),
- ε) διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τους σκοπούς της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να αποθηκεύονται για μεγαλύτερα διαστήματα, εφόσον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 και εφόσον εφαρμόζονται τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που απαιτεί ο παρών κανονισμός για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων («περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης»),
- στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»).

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

Παράδειγμα εξετάσεων (διανοητική ιδιοκτησία)

Η εταιρία CAFEINA κυκλοφορεί στην αγορά το νέο energy drink ‘SUPER-CAFÉ’. Όλο το ‘εμπορικό πακέτο’ περιλαμβάνει:

- το όνομα του προϊόντος: ‘SUPER-CAFÉ’, που επέλεξε η CAFEINA.
- το logo: τρεις κόκκοι καφέ με βότανα, που ζωγράφισε στο χέρι ο graphic designer Alex.
- τη μουσική επένδυση της διαφήμισης: μια μελωδία πέντε δευτερολέπτων, με στίχους (μια σύντομη φράση), που συνέθεσε/έγραψε ο καλλιτέχνης Jo.
- τη συνταγή: μια μίξη καφεΐνης, βοτάνων και άλλων ουσιών, που δημιούργησε η CAFEINA.

Ερώτηση: Αξιολογήστε πώς θα μπορούσε το κάθε ένα από τα παραπάνω στοιχεία να προστατευτεί από ένα ή περισσότερα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (με βάση το συνημμένο πίνακα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αναλύστε, για κάθε ένα στοιχείο, εάν/πώς πληρούται το κριτήριο προστασίας και ποιος είναι ο δικαιούχος του εκάστοτε δικαιώματος).

Σημείωση: Ανώτατο όριο απάντησης: μια κόλλα A4 (μπρος/πίσω).

IPR	Παράδειγμα	Κριτήριο προστασίας	Διάρκεια προστασίας	Τύπος
Πνευματικά δικαιώματα (copyright)	Τραγούδι, βιβλίο, ταινία, φωτογραφία, software...	Πρωτοτυπία (προσωπική σφραγίδα δημιουργού / προσωπικές ελεύθερες και δημιουργικές επιλογές)	Ζωή + 70 χρόνια	Όχι
Συγγενικά δικαιώματα (related/neighbouring rights)	Ερμηνεία, εκτέλεση, έκδοση...	Εισφορά	50 χρόνια *μίνιμουμ: ζωή	Όχι
Ευρεσιτεχνία (patent)	Φάρμακο	Καινοτόμος (novel) + εφευρετική δραστηριότητα (inventive step/non-obviousness) + βιομηχανική εφαρμογή (industrial application)	20 χρόνια	Εγγραφή (κατοχύρωση)
Εμπορικό απόρρητο (trade secret)	Συνταγή (το μυστικό της Coca-Cola)	μυστικό + αξία + προσπάθεια να παραμείνει μυστικό	X (όσο μένει μυστικό)	X (πρέπει να μένει μυστικό)
Εμπορικό σήμα (trademark)	‘Coca-Cola’, ‘Nike’...	διάκριση προϊόντων/υπηρεσιών (όχι περιγραφικά/γενικότητες) + να προσδιορίζει με ακρίβεια αντικείμενο προστασίας	10 χρόνια (+ ανανέωση)	Εγγραφή (κατοχύρωση)
Βάση δεδομένων (?)	Συλλογή έργων, δρομολόγια τρένων...	Copyright (επιλογή/διευθέτηση) [όχι περιεχόμενο]	[copyright]	X (εθνικό επίπεδο)
		Sui generis (ουσιώδη ποιοτική/ποσοτική επένδυση) [περιεχόμενο]	15 (+ 15 + 15...) [αν: ουσιώδης τροποποίηση]	

Ευχαριστώ!!!

Γιώργος Μπουχάγιαρ
Vrije Universiteit Brussel & Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Email:

georgios.bouchagiar@vub.be

georgebouchayar@ionio.gr